

УДК 373.66:316.43:008

DOI <https://doi.org/10.32782/humanitas/2026.1.4>**Наталія ГОЛОВА**

кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри соціальної роботи і соціальної педагогіки, Хмельницький національний університет, вул. Інститутська, 11, м. Хмельницький, Україна, 29016

ORCID: 0000-0003-1097-8486

Бібліографічний опис статті: Голова, Н. (2026). Прогнозування соціальних процесів в діяльності фахівців соціальної роботи. *Ввічливість. Humanitas*, 1, 23–28, doi: <https://doi.org/10.32782/humanitas/2026.1.4>

ПРОГНОЗУВАННЯ СОЦІАЛЬНИХ ПРОЦЕСІВ В ДІЯЛЬНОСТІ ФАХІВЦІВ СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ

У статті досліджується проблема прогнозування соціальних процесів у діяльності фахівців соціальної роботи як необхідної умови підвищення ефективності соціальної політики та якості соціальних послуг. Актуальність теми зумовлена динамічними соціально-економічними трансформаціями, зростанням соціальних ризиків і потребою у своєчасному реагуванні на нові виклики в суспільстві. Метою статті є теоретичне обґрунтування сутності прогнозування соціальних процесів та визначення його місця у професійній діяльності соціальних працівників. Дослідили вивчення цієї проблеми в науково-теоретичній літературі зарубіжними та вітчизняними науковцями. Проаналізовано наукові підходи до трактування поняття «соціальні процеси», «прогнозування» визначено їх основні характеристики (динамічність, багатофакторність, системність) та рівні прояву – макро-, мезо- та мікрорівень. Охарактеризовано соціальні процеси, які характеризуються: суспільними змінами, масовістю, багатофакторністю, керованістю та прогнозованістю. Окреслено етапи прогнозування, зокрема: визначення проблеми, збір і аналіз інформації, вибір методів, побудову сценаріїв, оцінку ризиків, прийняття управлінських рішень і моніторинг результатів. Наведено приклади практичного застосування прогнозування у сфері соціальної роботи. Узагальнено, що впровадження прогностичного підходу забезпечує перехід від реактивної моделі соціальної допомоги до превентивної, сприяє раціональному використанню ресурсів і підвищенню результативності соціального втручання.

Ключові слова: прогнозування, фахівець соціальної роботи, моделювання, передбачення, соціальна робота, соціальні процеси, методи, прогноз, управління.

Natalia GOLOVA

PhD in Pedagogy, Associate Professor, Senior Lecturer at the Department of Social Work and Social Pedagogy, Khmelnytskyi National University, 11 Instytutska str., Khmelnytskyi, Ukraine 29016

ORCID: 0000-0003-1097-8486

To cite this article: Golova, N. (2026). Prohnozuvannya sotsialnykh protsesiv u diyalnosti fakhivtsiv sotsialnoyi roboty [Forecasting social processes in the activities of social work specialists. Politeness]. *Vvichlyvist. Humanitas*, 1, 23–28, doi: <https://doi.org/10.32782/humanitas/2026.1.4>

FORECASTING SOCIAL PROCESSES IN THE ACTIVITIES OF SOCIAL WORK SPECIALISTS

The article examines the problem of forecasting social processes in the activities of social work professionals as a necessary condition for increasing the effectiveness of social policy and the quality of social services. The relevance of the topic is due to dynamic socio-economic transformations, the growth of social risks and the need for a timely response to new challenges in society. The purpose of the article is to theoretically substantiate the essence of forecasting social processes and determine its place in the professional activities of social workers. The study of this problem in the scientific and theoretical literature by foreign and domestic scientists was investigated. Scientific approaches to the interpretation of the concepts of “social processes”, “forecasting” were analyzed, their main characteristics (dynamics, multifactorial, systematic) and levels of manifestation – macro-, meso- and micro-levels were determined. Social processes are characterized by: social changes, mass, multifactorial, controllability and predictability. The stages of forecasting are outlined, in particular: problem definition,

© Н. Голова, 2026

Стаття поширюється на умовах ліцензії відкритого доступу (CC BY 4.0)

information collection and analysis, method selection, scenario building, risk assessment, management decision-making and monitoring of results. Examples of practical application of forecasting in the field of social work are given. It is summarized that the implementation of a forecasting approach ensures the transition from a reactive model of social assistance to a preventive one, contributes to the rational use of resources and increases the effectiveness of social intervention.

Key words: forecasting, social work specialist, modeling, prediction, social work, social processes, methods, forecast, management.

Актуальність проблеми. У сучасних умовах соціальна робота виступає важливим інструментом соціальної політики, спрямованим на підтримку вразливих категорій населення, мінімізацію соціальних ризиків та стабілізацію суспільних процесів. Соціальна динаміка, що характеризується високою швидкістю змін, зростанням складності соціальних проблем і невизначеністю майбутніх суспільних викликів, що потребує від фахівців соціальної роботи не лише реагування на вже наявні проблеми, а й вміння передбачати розвиток соціальних явищ та тенденцій. Таким чином, здатність до науково обґрунтованого прогнозування соціальних процесів стає ключовою компетентністю сучасного соціального працівника.

Прогнозування у соціальній роботі забезпечує стратегічне планування діяльності, визначення пріоритетів інтервенцій, ефективне розподілення ресурсів та обґрунтоване прийняття управлінських рішень. Соціальне прогнозування дозволяє виявляти потенційні ризики, прогнозувати наслідки соціальних трансформацій і зміни потреб населення, що особливо важливо в умовах економічних криз, пандемічних загроз, військових дій та інших чинників соціальної нестабільності. За таких умов традиційні форми реагування часто є недостатніми, що зумовлює необхідність переходу до проактивних підходів, здатних передбачати зміни ще до їхнього повного прояву.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Наукові підходи до прогнозування соціальних процесів інтегрують знання з соціології, психології, економіки, демографії та інших галузей, що дозволяє створювати багатовимірні моделі майбутніх соціальних змін. Це сприяє підвищенню якості соціальних послуг, формуванню адаптивних стратегій соціальної підтримки та оптимізації соціальних програм на рівні державних і громадських інституцій.

Проблемою соціального прогнозування в діяльності фахівців соціальної роботи займалися такі вітчизняні вчені: О.Суший досліджу-

вав теоретико-методологічні засади прогнозування, міждисциплінарну основу прогнозування діяльності (Суший О., 2023); І.Мигович, вивчала практичний аспект соціального прогнозування, як технології соціальної роботи, визначала місце прогнозів в структурі соціальних явищ; В.Полтавець, розкриває управлінські та прогностичні функції соціального працівника в передбаченні соціальних явищ; Н.Голова, досліджувала соціальне прогнозування як моніторинг оцінки актуальних проблем суспільства, а також застосування методів соціального прогнозування в діяльності фахівців соціальної роботи; І.Зверева підкреслювала значення стратегічного планування та прогнозування в діяльності фахівців соціальної роботи; Ю.Овод, наголошує про важливість соціального прогнозування у різних соціальних сферах та процесах (Н.Голова, 2025, с.39–48).

Мета дослідження полягає в теоретичному обґрунтуванні прогнозування соціальних процесів у професійній діяльності фахівців соціальної роботи з метою підвищення результативності соціальної політики та якості соціального захисту населення.

Виклад основного матеріалу дослідження. У сучасних умовах трансформації українського суспільства, що супроводжується економічною нестабільністю, демографічними змінами, міграційними процесами, наслідками воєнних дій та зростанням соціальної вразливості населення, особливої актуальності набуває проблема науково обґрунтованого прогнозування соціальних процесів у практиці соціальної роботи.

Аналізуючи наукову літературу, прогнозування – це науково обґрунтований процес передбачення можливих змін і станів об'єкта в майбутньому на основі аналізу тенденцій його розвитку. У різних наукових школах це поняття трактується по-різному. І.Мигович, визначав прогнозування як спеціальне наукове дослідження перспектив розвитку соціальних явищ, спрямоване на виявлення можливих і бажаних варіантів майбутнього. Він підкреслював, що прогноз має імовірнісний характер

і не є жорстким передбаченням (Коломієць, Димеденко, 2022, с.34–42).

Один із розробників методу Делфі – О.Хелмер, розглядав прогнозування як систематичне використання експертних оцінок для визначення майбутніх тенденцій в умовах невизначеності. Г. Кан, трактував прогнозування як розробку альтернативних сценаріїв майбутнього з метою стратегічного планування. Наголошував на важливості сценарного аналізу для управлінських рішень. М. Годе, розглядав прогнозування як інструмент стратегічного аналізу, що дозволяє поєднати дослідження тенденцій із прийняттям рішень. Підкреслював активну роль суб'єкта у формуванні майбутнього (Е.Гідденс, 1999).

У працях українських дослідників соціальної сфери прогнозування визначається як: науково обґрунтоване передбачення розвитку соціальних процесів; система аналітичних дій, спрямованих на виявлення тенденцій та оцінку соціальних ризиків; важлива складова соціального планування та управління. Вітчизняні автори акцентують увагу на практичному значенні прогнозування у сфері соціальної політики та соціальної роботи.

Суспільні соціальні процеси характеризуються динамічністю, багатофакторністю та високим рівнем невизначеності. Вони охоплюють зміни у структурі зайнятості, рівні бідності, сімейних відносинах, соціальному самопочутті населення, міграційній поведінці, стані здоров'я різних соціальних груп тощо. Непередбачуваність та швидкість таких змін значно ускладнюють діяльність фахівців соціальної роботи, які мають не лише реагувати на вже наявні проблеми, а й передбачати їх виникнення та розвиток. Разом із тим у практиці соціальної роботи прогнозування часто залишається фрагментарним і ситуативним. Недостатньо розробленими залишаються: методологічні підходи до прогнозування соціальних процесів на мікро-, мезо- та макrorівнях; інструментарій оцінки ризиків і соціальних наслідків управлінських рішень; механізми інтеграції аналітичних даних у практичну діяльність соціальних служб; підготовка фахівців до використання прогностичних методів у професійній діяльності.

Відсутність системного підходу до прогнозування призводить до реактивного характеру соціальної роботи, перевантаження служб,

неефективного розподілу ресурсів та зниження якості соціальних послуг. Таким чином, виникає суперечність між об'єктивною потребою суспільства у випереджальному, стратегічно орієнтованому управлінні соціальними процесами та недостатнім рівнем теоретико-методичного забезпечення прогнозувальної діяльності фахівців соціальної роботи.

На думку, В.Полтавець, соціальні процеси – це закономірні, відносно стійкі зміни у структурі, функціонуванні та взаємодії соціальних систем, груп і спільнот, що відбуваються під впливом внутрішніх і зовнішніх чинників. Вони відображають динаміку розвитку суспільства та проявляються у трансформації соціальних ролей, норм, статусів, відносин і форм поведінки людей (В.Полтавець, 2021).

Поняття соціальних процесів у науковій думці трактується по-різному залежно від теоретичної школи, методологічного підходу та предмету дослідження. Розглянемо основні підходи відомих учених, що трактують це поняття. О. Конт, розглядав соціальні процеси як прояв закономірного розвитку суспільства відповідно до «закону трьох стадій». У його розумінні соціальні процеси – це еволюційний рух суспільства від теологічного до позитивного стану. Г.Спенсер, тлумачив соціальні процеси через аналогію з біологічною еволюцією. Суспільство, на його думку, розвивається від простих форм до складних, а соціальні процеси є результатом диференціації та інтеграції соціальних структур. Е. Дюркгейм, соціальні процеси він пов'язував зі змінами форм соціальної солідарності (механічної та органічної) та розвитком суспільного поділу праці. М. Вебер, розглядав соціальні процеси через призму соціальної дії і визначав це як сукупність осмислених дій індивідів, які формують тенденції суспільного розвитку (раціоналізація, бюрократизація тощо) (П.Бергер, Т.Лукман, 2004). К. Маркс, тлумачив соціальні процеси як результат боротьби класів та змін у способі виробництва. Основою соціальних трансформацій є економічні відносини, що зумовлюють політичні та соціальні зміни. Е.Гідденс, визначав соціальні процеси як результат взаємодії структури і дії.

Вітчизняні науковці також вивчали поняття «соціальних процесів» та визначали його як динамічні зміни у соціальній структурі суспільства; розвиток і трансформацію соці-

альних відносин; сукупність взаємопов'язаних змін у соціальних інститутах і поведінці людей. Дослідники підкреслюють прикладне значення соціальних процесів для соціальної політики та соціальної роботи, зокрема у контексті реформування системи соціального захисту, децентралізації та розвитку громад.

На відміну від соціальних явищ (які можуть бути одиничними або ситуативними), соціальні процеси мають тривалий, системний характер і розгортаються у часі. Соціальні процеси у сфері соціальної роботи характеризуються:

- динамічністю – постійними змінами та розвитком;
- масовістю – охопленням значних груп населення;
- багатofакторністю – залежністю від економічних, політичних, культурних і психологічних чинників;
- керованістю або ж частковою керованістю – можливістю впливу через соціальну політику та професійну діяльність;
- прогнозованістю (відносною) – можливістю наукового передбачення тенденцій розвитку.

У діяльності фахівців соціальної роботи соціальні процеси можуть проявлятися на різних рівнях. макрорівні, мезорівні, мікрорівні.

До макрорівня належить (суспільство в цілому): зростання або зменшення рівня бідності; безробіття; демографічне старіння населення; внутрішня та зовнішня міграція; соціальна стратифікація. На цьому рівні соціальний працівник орієнтується на загальнодержавні тенденції та програми соціальної політики. Наведемо приклад соціальних процесів на макрорівні: прогнозування демографічного старіння населення. Соціальний процес: старіння населення. Об'єкт прогнозу: зростання частки осіб віком 60+ протягом наступних 10–20 років. Соціальний працівник прогнозує збільшення навантаження на державну пенсійну систему; зростання потреби у соціальних і медичних послугах; збільшення кількості самотніх людей похилого віку; потреба у розвитку системи догляду вдома. Далі фахівець розробляє: державні програми підтримки літніх людей; стратегії розвитку геріатричних послуг та закладів; підготовка соціальних працівників до роботи з людьми похилого віку і т.д.

До мезорівня належить (громада, соціальні інститути): розвиток територіальних громад; функціонування системи соціального захисту; діяльність освітніх і медичних установ; процеси соціальної інтеграції або ізоляції окремих груп. Тут соціальний працівник взаємодіє з органами місцевого самоврядування, службами у справах дітей, громадськими організаціями. Наведемо приклад зміни соціальних процесів на мезорівні. Соціальний процес: збільшення кількості кризових сімей у певній територіальній громаді. Об'єкт прогнозу: динаміка звернень до центру соціальних служб. Соціальний працівник прогнозує зростання випадків домашнього насильства; збільшення потреби у соціальному супроводі; перевантаження місцевих служб; необхідність відкриття кризового центру. Даний прогност дає можливість соціальному працівнику зпланувати кадрове забезпечення, розробити програму соціального супроводу сімей у складних життєвих обставинах, залучити громадські організації до вирішення цих проблем, здійснити перерозподіл бюджету громади.

До мікрорівня належить (особа, сім'я): соціалізація особистості; адаптація до нових умов життя; сімейні трансформації; подолання кризових ситуацій; ресоціалізація і т.д.. Саме на цьому рівні соціальні процеси безпосередньо впливають на клієнта соціальної роботи. Наведемо приклад соціальних процесів на мікрорівні. Отже приклад: прогнозування ризику соціальної дезадаптації клієнта. Соціальний процес: поглиблення кризового стану сім'ї або особи. Об'єкт прогнозу: життєва ситуація конкретного клієнта. На цьому рівні соціальний працівник прогнозує ймовірність втрати роботи, ризик вилучення дитини із сім'ї; погіршення психоемоційного стану особи, формування різних проявів залежної поведінки. Дані прогнозу допомагають фахівцям соціальної роботи: розробити індивідуальний план соціального супроводу; здійснити раннє втручання; розробити профілактичні заходи; скоординувати роботу з іншими службами (медичними, освітніми, психологічними).

Слід зазначити, що фахівець соціальної роботи не лише спостерігає соціальні процеси, а й: аналізує їх причини та наслідки; оцінює ризику для вразливих груп; прогнозує можливий розвиток ситуації; розробляє та реалізує

заходи соціального втручання; сприяє соціальній стабілізації та інтеграції клієнтів. Таким чином, розуміння соціальних процесів є теоретичною основою професійної компетентності соціального працівника.

Розглянемо етапи прогнозування соціальних процесів у діяльності фахівців соціальної роботи. Прогнозування є послідовним науково-практичним процесом, що передбачає поетапне здійснення аналітичних та управлінських дій. У соціальній роботі воно має прикладний характер і спрямоване на попередження соціальних ризиків та підвищення ефективності втручання. Науковці виділяють такі етапи прогнозування соціальних процесів:

1. *Визначення проблеми та об'єкта прогнозування.* Мета етапу: чітко окреслити, який саме соціальний процес підлягає прогнозуванню. На цьому етапі: формулюється проблема; визначається об'єкт (суспільство, громада, сім'я, окрема особа); встановлюються часові межі прогнозу (коротко-, середньо-, довгостроковий).

2. *Збір та аналіз інформації.* Мета етапу: отримати достовірні дані про стан і динаміку соціального процесу. Використовуються: статистичні дані; результати соціологічних досліджень; аналіз звернень клієнтів; експертні оцінки; аналіз нормативно-правових документів. На цьому етапі важливо визначити: тенденції розвитку; фактори впливу; групи ризику.

3. *Вибір методів прогнозування.* Мета етапу: визначити інструментарій, який забезпечить найбільш точний прогноз. У соціальній роботі застосовуються: екстраполяція (перенесення існуючих тенденцій у майбутнє); експертні методи (опитування фахівців); моделювання соціальних ситуацій; сценарний аналіз; метод соціальних індикаторів. Вибір методу залежить від масштабу прогнозу (макро-, мезо-, мікрорівень) і доступності даних.

4. *Розроблення прогнозних сценаріїв.* Мета етапу: визначити можливі варіанти розвитку подій. Зазвичай формується: оптимістичний сценарій (позитивна динаміка); реалістичний (базовий); песимістичний (загострення проблеми). Це дозволяє підготувати альтернативні управлінські рішення.

5. *Оцінка наслідків та ризиків.* Мета етапу: визначити соціальні, економічні та психологічні наслідки прогнозованих змін. Соціальним працівником аналізується: вплив на враз-

ливі групи осіб; ресурсні потреби; можливі соціальні втрати; рівень соціальної напруги.

6. *Прийняття управлінських рішень (кейс-менеджмент).* Мета етапу: розробити практичні заходи реагування або попередження. На цьому етапі соціальний працівник: створює нові соціальні програми; коригування існуючих стратегій; перерозподіл ресурсів; розроблення індивідуального плану соціального супроводу.

7. *Моніторинг і корекція прогнозу.* Прогнозування – це не одноразова дія, а безперервний процес. На цьому етапі: відстежується реальна динаміка; порівнюються прогнозні та фактичні показники; вносяться корективи до програм і рішень (Н. Голова, 2025, с.24–29).

Висновки і перспективи подальших досліджень. Отже, соціальні процеси у діяльності фахівців соціальної роботи – це динамічні зміни в соціальному середовищі, що впливають на життєдіяльність окремих осіб, груп і громад та потребують професійного аналізу, прогнозування і цілеспрямованого впливу. Їх вивчення дозволяє перейти від реактивної допомоги до превентивної, стратегічно орієнтованої соціальної роботи. Етапність прогнозування забезпечує його наукову обґрунтованість, логічну послідовність і практичну результативність. Для фахівця соціальної роботи володіння технологією прогнозування є важливою складовою професійної компетентності, що дозволяє переходити від реактивної допомоги до превентивної соціальної діяльності.

Соціальні процеси мають динамічний і багатофакторний характер, тому прогнозування є необхідним елементом професійної діяльності соціального працівника. Виявлено, що інтеграція макро-, мезо- та мікрорівнів прогнозування забезпечує комплексне уявлення про соціальні зміни та дозволяє ефективно планувати соціальні втручання. Подальші розвідки нашого дослідження можуть бути спрямовані на: удосконалення методів прогнозування з використанням сучасних інформаційних технологій та аналітичних систем; розробку адаптованих моделей прогнозування для різних соціальних груп та локальних громад; інтеграцію прогнозування у систему оцінки ефективності соціальних програм; вивчення впливу кризових та непередбачуваних ситуацій (міграційних потоків,

пандемій, воєнних дій) на точність прогнозів соціальних процесів.

Отже, прогнозування соціальних процесів є перспективним науково-практичним інструментом, який забезпечує стратегічну орієнта-

цію соціальної роботи та підвищує її результативність. Подальші дослідження сприятимуть розробці більш точних моделей, що враховують сучасні соціальні виклики та трансформації суспільства.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Бергер П., Лукман Т. Соціальне конструювання реальності / пер. з англ. Київ : Медіум, 2004. 280 с.
2. Гідденс Е. Соціологія / пер. з англ. Київ : Основи, 1999. 726 с.
3. Голова Н. Соціальне прогнозування як моніторинг оцінки актуальних проблем суспільства. *Соціальна робота та психологія: освіта і наука: науково-практичний та освітньо-методичний журнал*. 2025. Вип. 2. 100 с. С. 24–29. DOI: <https://doi.org/10.32782/3041-1351/2024-2-4>
4. Голова Н. Основні методи соціального прогнозування в діяльності фахівців соціальної роботи. *Збірник наукових праць Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка*. 2025. С. 39–48. URL: <http://www.example.ua>
5. Коломієць О., Демиденко Т. Соціальне прогнозування як технологія соціальної роботи. *Соціальна робота та соціальна освіта*. 2025. № 1(14). С. 37–44. DOI: [https://doi.org/10.31499/2618-0715.1\(14\).2025.330877](https://doi.org/10.31499/2618-0715.1(14).2025.330877)
6. Організація Об'єднаних Націй. Доповідь про людський розвиток 2023. URL: <https://hdr.undp.org>
7. Полтавець В. Теорія і практика соціальної роботи. Київ : Академвидав, 2021. 235 с.
8. Суший О. Основи психології соціального прогнозування. Київ, 2023.
9. International Federation of Social Workers. Глобальна заява про етичні принципи соціальної роботи. 2018. URL: <https://www.ifsw.org>
10. National Association of Social Workers. Social Work Speaks Out: National Association of Social Workers Policy Statements 2021–2023. Washington: NASW Press, 2021. https://www.ceunits.com/?gad_source=1&gad_campaignid=21143736848&

REFERENCES:

1. Berger, P., Luckmann, T. (2004). *Sotsial'ne konstruyuvannya real'nost [Social construction of reality]*. Kyiv: Medium. [in Ukrainian].
2. Giddens, E. (1999). *Sotsiologiya [Sociology]*. Kyiv: Osnovy [in Ukrainian].
3. Holova, N. (2025). Sotsial'ne prohnozuvannya yak monitorynh otsinky aktual'nykh problem suspil'stva [Social forecasting as a monitoring and assessment of current societal problems]. Collection of Scientific Works of Kamianets-Podilskyi National University named after Ivan Ohienko. Issue 40. <https://doi.org/10.32782/3041-1351/2024-2-4> (accessed: 25.02.2026) [in Ukrainian].
4. Holova, N. (2025). Osnovni metody sotsial'noho prohnozuvannya v diyal'nosti fakhivtsiv sotsial'noyi roboty [Basic methods of social forecasting in the activities of social work professionals]. *Social Work and Psychology: Education and Science: Scientific-Practical and Educational-Methodical Journal*. 2. P. 24–29. <http://www.example.ua> [in Ukrainian].
5. Kolomiets, O., & Demydenko, T. (2025). Sotsialne prohnozuvannya yak tekhnolohiia sotsialnoi roboty [Social forecasting as a technology of social work]. *Social Work and Social Education*, 1(14), 37–44. [https://doi.org/10.31499/2618-0715.1\(14\).2025.330877](https://doi.org/10.31499/2618-0715.1(14).2025.330877) (accessed: 26.02.2026).
6. United Nations. (2023). *Dopovid' pro lyuds'kyi rozvytok [Human Development Report]* <https://hdr.undp.org> [in Ukrainian].
7. Poltavets V. (2021) *Teoriya i praktyka sotsial'noyi roboty [Theory and practice of social work]* Kyiv: Akademvydav [in Ukrainian].
8. Sushyi O. (2023) *Osnovy psykholohiyi sotsial'noho prohnozuvannya [Fundamentals of the psychology of social forecasting]*. Kyiv [in Ukrainian].
9. International Federation of Social Workers (2018). *Hlobal'na zayava pro etychni pryntsypy sotsial'noyi roboty. [Global Statement on Ethical Principles of Social Work]* <https://www.ifsw.org> [in Ukrainian].
10. National Association of Social Workers. (2021.) *Social Work Speaks Out: National Association of Social Workers Policy Statements 2021–2023*. Washington: NASW Press.

Дата першого надходження статті до видання: 27.02.2026

Дата прийняття статті до друку після рецензування: 20.03.2026

Дата публікації (оприлюднення) статті: 05.05.2026